
Erna Solberg (Hovedindlæg)

Det er en glede for meg å ønske Nordisk råd og mine nordiske kollegaer velkommen til Oslo. De nordiske landene er våre nærmeste samtalepartnere. Det er dem vi sammenligner oss med, og i mange saker er de nordiske landene våre nærmeste samarbeidspartnere, både direkte og inn i andre internasjonale organisasjoner.

Den nye norske regjeringen ønsker å styrke Nordisk råd og være en aktiv deltaker i Nordisk ministerråd. Vi må finne flere arenaer hvor det nordiske samarbeidet kan gjøre en forskjell, til felles nytte for nordiske innbyggere. Derfor er jeg glad for at temaet i dag er: Visjoner for det fremtidige nordiske samarbeid. Hvilket Norden møter dagens ungdom? Er den nordiske modellen robust og bærekraftig i fremtiden?

La meg begynne med å understreke at det er veldig mye som går bra i Norge. Vi har i en veldig krevende periode for mange europeiske land hatt store petroleumsinntekter og høy økonomisk aktivitet på grunn av olje- og gassvirksomheten.

Grunnlaget for den nordiske velferdsmodellen er høy deltakelse i arbeidslivet og høy produktivitet. Det er en forutsetning for et høyt lønnsnivå og en sterk velferdsstat. Det blir en utfordring for alle de nordiske landene – og kanskje særlig for Norge – å sikre høy produktivitetsvekst i årene som kommer. Her har vi muligheten til å høste og dele erfaringer med hverandre om hvordan man sikrer og forsterker den nordiske modellen i årene som kommer. Det er viktig for oss å huske at selv om den norske petroleumsnæringen bygger på råvarer, er den også bygget på en verdensledende teknologi som har gjort at vi har kunnet møte utfordringer i

---

årene som er bak oss. Likevel har Norges satsing på kunnskap, innovasjon og forskning utover petroleumssektoren vært for svak i perioder. Petroleumsnæringen har også bidratt til samtidig å presse kostnadene opp. Derfor har den nye regjeringen varslet at den skal satse tungt på kunnskapssamfunnet – både skole, utdanning og forskning – og vi henter inspirasjon fra våre nordiske venner, for flere har universitetsmiljøer i verdensklasse, og vi vil jobbe for å oppnå det samme. Vi vil altså bygge et samfunn på respekten for kunnskap, for kunnskap skaper sosial mobilitet for den enkelte og er grunnlaget for å gi muligheter til alle. En sterk satsing på kunnskap og kompetanse vil styrke mulighetene for både barn og unge, men også voksne, og invitere flere inn i både samfunnsliv og arbeidsliv i årene som kommer.

I land som har gått fra å være veldig homogene, til å bli mye mer heterogene, er det også en viktig utfordring at vi passer på at det å skape tilhørighet og tilknytning til våre samfunn, er viktig for alle. Derfor har jeg brukt noen av de siste dagene til å uttrykke min bekymring for at noen av våre egne ungdommer reiser til Syria for å slåss. Vi ser økt radikalisering og voldelig ekstremisme i våre nordiske land. Det blir viktig for oss å lytte til hva vår ungdom, deres foreldre og miljøene rundt dem sier, og at vi tar på alvor opplevelsen av at ikke tilhørigheten og tilknytningen til vårt samfunn er god nok. Det gjelder flere miljøer, og det trengs en felles og bred innsats og en gjennomtenkt politikk.

Ledigheten blant ungdom er høyere enn i andre aldersgrupper, og den er særlig høy blant ungdom med innvandrerbakgrunn. Det er en utfordring i de nordiske land at mange unge ikke fullfører videregående skole, og særlig er frafallet stort innenfor yrkesfagene. Dette frafallet er en utfordring som må tas på største alvor. Vi vet at de som ikke fullfører videregående opplæring, vil ha langt større sannsynlighet for å falle ut av arbeidslivet senere. Det gjør at samfunnet taper viktige ressurser, men aller verst er det for den enkelte, som havner på utsiden av samfunns- og arbeidsliv. I Norge er en av ti i alderen 20–24 år verken i utdanning, i arbeid eller i noen form for opptrening for å kvalifisere seg for arbeidslivet. I Europa er det nærmere to av ti unge som er i den gruppen. Samtidig vet vi at morgendagens arbeidsliv kommer til å kreve mer kompetanse. Det skal ikke bety at alle

---

skal ta høyere utdanning; både bedrifter og offentlig sektor vil i fremtiden ha et stort behov for dyktige medarbeidere med fag- og yrkesutdanning. Derfor er det nødvendig å heve statusen til yrkesfagene, og derfor vil vi i Norge gjennomføre et yrkesfagløft, nettopp for å sørge for at den delen av opplæringssystemet vårt blir sterkere.

Så vil jeg også si at årsakene til at unge faller ut av skolen, er mange. Svak mestringsfølelse og oppfølging på skolen er åpenbart en viktig grunn, men det kan også være andre potensielle utfordringer og årsaker. Vi vet at i vårt samfunn, med høye krav til vellykkethet og status blant ungdom, er det mange unge som får psykiske helseutfordringer. Dette utgjør også en stor risiko for at de kommer til å havne permanent utenfor arbeidsliv og samfunnsliv, fordi veien tilbake igjen til skole og arbeidsliv blir for lang. Noen barn ser vi allerede problemene for i barnehagen og grunnskolen. Jeg mener at dette er det nødvendig at vi blir bedre til å ta tak i. Det er viktig å forebygge på et tidlig tidspunkt, og den nye norske regjeringen vil derfor prioritere å intensivere kampen mot fattigdom, særlig den fattigdommen som rammer barn. Vi vil samtidig legge vekt på samarbeidet med arbeidsgivere, slik at vi kan åpne arbeidslivet bedre for ungdom, ikke minst for dem som sliter, og som risikerer å falle utenfor.

Vi vet altså at de ungdomskullene som skal møte Norden i årene fremover, er de mest mangfoldige kullene vi har hatt. Dette kommer til å stille strengere krav til en utdanning som er relevant og god for alle deler av befolkningen. Derfor må vi i årene fremover tilpasse og sørge for fleksibel og variert opplæring, og hvilken kvalitet vi har på utdanningsveiene våre, både på lavere og på høyere nivå, kommer til å bli stadig viktigere.

Jeg mener at alle disse områdene er områder hvor det nordiske samarbeidet vil ha betydning, blant annet fordi Norge hver eneste dag faktisk blir bedre av at svært mange ungdommer fra andre nordiske land bidrar i vår arbeidsstyrke.

Information

Tal nummer

11

Typ

Hovedindlæg

Person

[Erna Solberg](#)

Speaker role

Statsminister

Datum

29.10.13 17:45

